

Mantelzorg

Mantelzorg is van alle tijden. Je vindt het ook terug in alle geleidingen van de maatschappij. En toch is die zo geroemde mantelzorg, hoe vaak we er ook over schrijven, onbekend. Talloze mensen zorgen voor ouders, familie en vrienden die tijdelijk of permanent hulpbehoevend zijn. Slechts weinigen noemen zichzelf spontaan mantelzorger. Alleen wie bereid is om in een extreem belastende of intensieve zorgrelatie te stappen, en naar informatie heeft gezocht, zal de term kennen. Het is meteen één van de problemen waarmee mantelzorgers kampen: een gebrek aan informatie. Onderzoekers in dit nummer geven aan dat het moeilijk is mensen proactief over mantelzorg te informeren. Niemand vraagt op voorhand informatie. Dat doe je pas als de nood hoog is. Momenteel kunnen mantelzorgers terecht bij een vijftal verenigingen verspreid over Vlaanderen en de verschillende zuilen. Wellicht heeft Vlaanderen nog een groeimarge in het bekendmaken van de mogelijkheden van mantelzorg, bijvoorbeeld door de informatiestromen te bundelen. Dat zou een goede zaak zijn voor bestaande en potentiële mantelzorgers.

Dit nummer van Weliswaar maakt duidelijk dat mantelzorg geen homogeen begrip is. Er zijn oude en jonge, allochtone en autochtone mantelzorgers. Ze zorgen voltijds of deeltijds voor personen met een handicap, zieken of zorgbehoevende senioren. Sommige van de mensen die we aan het woord laten zijn overtuigde mantelzorgers en zijn goed vertrouwd met het begrip. Anderen hebben er nog nooit van gehoord of willen er zelfs niet van weten. Als Marc Herremans in het slotartikel van ons dossier zegt dat mantelzorg zijn zelfredzaamheid beknot, dan is dat zijn volste recht. In zijn persoonlijke situatie heeft hij wellicht gelijk. Maar ook Herremans beseft dat er mensen zijn die minder kansen krijgen of benutten, en dat hijzelf, hoe minimaal ook, nu en dan een beroep doet op mantelzorg. Het hangt allemaal af van wat je onder mantelzorg verstaat.

Het persoonlijkeassistentiebudget (PAB) zou voor een aantal mantelzorgers soelaas moeten brengen, omdat de persoon voor wie ze zorgen makkelijker professionele hulp zou kunnen inschakelen. Het blijkt echter dat de meeste mantelzorgers de samenwerking met professionelen moeilijk vinden. Kortom, een paradox van jewelste. Het heeft alles te maken met de persoonlijke aanpak van mantelzorgers. Hun zorg is altijd op maat. Die manier van werken sluit wat moeilijker aan bij de routine van de professionele zorgverstrekker. In het artikel van Ria Goris blijkt dat sommige hulpbehoevende mensen het zelfs hun eigen mantelzorger, die ze door en door kennen, heel lastig maken. Hypergevoeligheid voor huishoudelijke details en gewoontes maakt van mantelzorg een hele klus. Een professionele zorgverstrekker beweegt zich dan al gauw als een olifant in een porseleinwinkel. Er bestaat uiteraard geen algemene regel om dit probleem op te lossen. Elke mantelzorger moet goede afspraken maken met de professionele zorgverstrekkers die over de vloer komen. Tijdens de opleidingen van hulpverleners kan er allicht meer aandacht worden besteed aan vaardigheden waarmee je in uiterst lastige situaties conflicten en ergernis vermijdt.

Nico Krols

Foto's omslag |
Stephan Vanfleteren

Inhoud

Dossier: Mantelzorg

| Onzichtbare zieken, onzichtbare zorg 4
Vlaanderen telt meer mantelzorgers dan verwacht

| Het zit in de familie 7
Ouders en kinderen: één mantelzorgteam

| Mantelzorger ben je nooit alleen 9
Gebruikers en mantelzorgers, één strijd

| De NV Thomas 12
Het persoonlijkeassistentiebudget in de praktijk

| Met de mantel der liefde 15
Leven in de mantelzorg

| God in Tongerlo 18
Marc Herremans blijft vechten

conferentieel 22
Weliswaar was daar

welnu 25
uw activiteitenkalender

gehoord of gelezen 26
welzijnswetenswaardigheden

beleid 27
goed voor uitvoering

café social 28
tussen welzijn en cultuur

uitgelezen 29
een selectie nieuwe publicaties

waarvan akte 31
uw vragen over uw rechten

personeelsbeleid 30
werken in de welzijnszorg

reportage
Elke stem telt 32
Toemeka pleit voor een verstaanbare samenleving

reeks: Belgen in Nederland
"De Nederlandse kennisinfrastructuur zou ik zeker missen." 34
Tien vragen aan Jan Steyaert, een Vlaming in Nederlands welzijnsland

verslag
Kaffee Detinee 37
Op bezoek bij gevangenen

reportage 39
Sluipmoordenaars in Schelderust
De strijd tegen de ziekenhuisbacterie

reportage 41
Grijs in alle kleuren
Oude allochtonen en hun rusthuis

reportage
Mankracht en zonen 44
Sport bezweert overlast in Borgerhout